

Vergaderjaar 1994–1995

23 813

Wijziging van de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten in verband met richtlijn nr. 93/83/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 september 1993 tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en naburige rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel (PbEG L 248)

Nr. 4 HERDRUK¹

VERSLAG

Vastgesteld 24 oktober 1994

De vaste Commissie voor Justitie², belast met het voorbereidend onderzoek naar dit wetsvoorstel, heeft de eer van haar bevindingen als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de gestelde vragen door de regering tijdig zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

1. Algemeen

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel, strekkende tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 september 1993 tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en naburige rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel. Deze leden realiseren zich dat de inhoud van het wetsvoorstel door de richtlijn wordt bepaald, nochtans hebben zij enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van dit wetsvoorstel. Zij hebben behoefte aan opheldering over een aantal bij hen gerezen vragen. De leden van de CDA-fractie erkennen de noodzaak van harmonisatie van in Europa geldende regelgeving met betrekking tot het auteursrecht op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel van programma's. Deze leden vragen wel of dit wetsvoorstel niet verder gaat dan waartoe de richtlijn noodzaakt. Zij wijzen er in dit verband op dat, waar in de richtlijn collectieve uitoefening van rechten wordt voorgeschreven (artikel 9, eerste lid), dit in de wet zodanig is toegespitst, dat alleen een door de Minister van Justitie aangewezen organisatie de rechten kan uitoefenen en voorts dat incasso en repartitie onder toezicht van de Minister staan. De leden van de CDA-fractie vernemen gaarne van de regering waarom voor deze verdergaande vorm van regulering is gekozen.

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van wetsvoorstel 23 813, houdende wijziging van de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten in verband met richtlijn nr. 93/83 EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 september 1993 tot coördinatie van

¹ I.v.m. het toevoegen van de inbreng van de D66-fractie.

² Samenstelling:

Leden: V. A. M. van der Burg (CDA), voorzitter, Schutte (GPV), Groenman (D66), Korthals (VVD), Janmaat (CD), De Hoop Scheffer (CDA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), ondervoorzitter, Scheltema-de Nie (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Zijlstra (PvdA), M. M. van der Burg (PvdA), Aiking-van Wageningen (AOV), Rabbae (GroenLinks), J. M. de Vries (VVD), Van Oven (PvdA), Van der Stoep (VVD), Dittich (D66), Verhagen (CDA), Dijkman (PvdA), De Graaf (D66), Rouvoet (RPF), B. M. de Vries (VVD) en O. P. G. Vos (VVD).

Plv. leden: Koekoek (CDA), Van den Berg (SGP), Van Vliet (D66), Dees (VVD), Marijnissen (SP), Biesheuvel (CDA), Hirsch Ballin (CDA), Doelman-Pel (CDA), Van Traa (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Vreeman (PvdA), Vliegthart (PvdA), Van Heemst (PvdA), Boogaard (AOV), Sipkes (GroenLinks), Rijpstra (VVD), Middel (PvdA), Te Veldhuis (VVD), Van Boxtel (D66), Van der Heijden (CDA), Aposolou (PvdA), Versnel-Schmitz (D66), Leerkes (U55+) Van den Doel (VVD) en Weisglas (VVD).

bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en naburige rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel. De leden van de fractie van D66 kunnen in het algemeen instemmen met het onderhavige wetsvoorstel. Allerlei onzekerheden en minder gewenste juridische mogelijkheden op het gebied van satellietomroep en kabeldoorgifte van omroepprogramma's worden op basis van de EG-Richtlijn ter zake, hierbij opgeruimd. Met name zijn deze leden verheugd over het ten langen leste ten grave dragen van de zogenaamde Bogsch-theorie volgens welke satellietuitzendingen moesten voldoen aan alle, eventueel conflicterende, auteursrechtelijke regels die maar gesteld zouden zijn in alle landen, die zich in de «footprint» van de satelliet bevonden. Daarvoor in de plaats is nu de regel vastgesteld dat uitsluitend de wetgeving van het land van invoer van het satelliet signaal ter zake bepalend is. Verheugd ook zijn deze leden over de erkenning van het exclusieve recht van auteurs en houders van naburige rechten tot satellietuitzending en kabeldoorgifte en de uitsluiting van de mogelijkheid van dwanglicenties ter zake.

Wel voelen de leden van de D66-fractie zich onder grote tijdsdruk geplaatst nu het onderhavige wetsvoorstel, ondertekend op 16 augustus 1994, blijkens artikel IV reeds op 1 januari 1995 in werking dient te treden.

2. Uitwerking van de richtlijn

De richtlijn voorziet – ex artikel 9, eerste lid – in een uitsluitend collectieve uitoefening van het toestemmingsrecht terzake van de doorgifte via de kabel. Deze regel geldt evenwel niet – ex artikel 10 van de richtlijn – voor de uitoefening van aan omroeporganisaties toekomende (eigen of aan hen overgedragen) rechten met betrekking tot hun eigen uitzendingen. De memorie van toelichting vermeldt op blz. 6 dat dit aspect van de richtlijn is uitgewerkt in artikel 26a van de Auteurswet 1912 onderscheidenlijk artikel 14a van de Wet op de naburige rechten. De leden van de PvdA-fractie missen echter in laatstgenoemd artikel 14a dat dit artikel niet van toepassing is op omroeporganisaties. Is hier sprake van een omissie zo vragen deze leden.

Vervolgens trachten de leden van de PvdA-fractie – teneinde meer duidelijkheid over de richtlijn te verkrijgen – de consequentie van deze ten aanzien van omroeporganisatie geformuleerde uitzondering te overzien. Zij geven daarbij de voorkeur aan een praktische benadering. Kan de regering aangeven welke van de organisaties, gegeven de definitie van omroeporganisatie in artikel 1 onder e. van de Wet op de naburige rechten, van wie programma's op bijvoorbeeld de kanalen van de amsterdamse kabel worden doorgegeven, niet onder de in de richtlijn geformuleerde uitzondering vallen? Kan de regering, indien de vorige vraag niet kan worden beantwoord, concrete voorbeelden noemen van individuen of organisaties die hun rechten uitsluitend via de door de Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon kunnen uitoefenen? Is al bekend welke representatieve rechtspersoon de Minister van Justitie op het oog heeft? Zo ja, wat is de reden geweest om juist deze organisatie als representatieve rechtspersoon aan te wijzen?

Betekent de in de richtlijn en in navolging daarvan in het wetsvoorstel geformuleerde uitzondering dat de individuele rechthebbende het collectieve rechtenbeheer kan vermijden door zijn rechten, al dan niet onder aanvullende voorwaarden, over te dragen aan één of meer omroeporganisaties? Met andere woorden: heeft de individuele rechthebbende toch een keus? Kan een filmproducent zijn rechten op twee manieren uitoefenen, namelijk een overeenkomst sluiten met een omroeporganisatie en een overeenkomst sluiten met de door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, of sluit het een het ander uit, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Door de invoering van dit wetsvoorstel zal de procedure van onderhandeling over de tarieven voor doorgifte van programma's wijzigen. In dit verband wijzen de leden van de CDA-fractie op de uitzonderingspositie die omroepen volgens dit wetsvoorstel krijgen. Kan de regering aangeven waarom voor deze uitzonderingspositie is gekozen, en niet aansluiting is gezocht bij de huidige praktijk waarin de rechthebbenden gemeenschappelijk overeenkomsten hebben gesloten met de diverse kabelexploitanten? Is de regering niet van mening dat de huidige regeling naar wens verloopt? In het artikelsgewijze vervolg van dit verslag zullen de leden van de CDA-fractie op de positie van de omroepen terugkomen.

Artikel 9, eerste lid, van de EG-richtlijn bepaalt dat de uitoefening van het recht op kabeldoorgifte uitsluitend door rechtspersonen voor collectieve belangenbehartiging kan plaatsvinden. Dat aspect van de richtlijn is uitgewerkt in artikel 26a van de Auteurswet 1912, onderscheidenlijk artikel 14a van de Wet op de naburige rechten.

De betreffende rechtspersonen zullen de rechthebbenden in en buiten rechte vertegenwoordigen. De medewerking van de individuele rechthebbende is geen vereiste. De leden van de VVD-fractie stellen ter discussie of zulks niet haaks staat op het uitgangspunt om geen dwanglicentie toe te staan.

De leden van de VVD-fractie achten het in elk geval wenselijk dat de mogelijkheid blijft bestaan dat verscheidene rechtspersonen voor collectieve belangenbehartiging als zodanig door de minister kunnen worden aangewezen, teneinde de rechthebbenden in de gelegenheid te stellen zelfstandig af te wegen welke van de rechtspersonen geacht kunnen worden hun rechten op de meest optimale wijze te beheren. In kringen van rechthebbenden zijn op vrijwillige basis tot stand gekomen collectieve contractuele oplossingen steeds in hoge mate geprefereerd.

De leden van de VVD-fractie verzoeken de regering te berichten of gemelde wetsartikelen, zoals voorgesteld, de mogelijkheid tot aanwijzing van meerdere representatieve rechtspersonen open houdt.

3. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Onderdeel A

De leden van de CDA-fractie wensen te vernemen hoe de regering de (puur) auteursrechtelijke positie ziet van de rechthebbenden op in radio en televisie-programma's opgenomen werken, zolang resp. indien de voorgestelde aanvullingen in artikel 12 niet zijn aangebracht. Met andere woorden: is de regering van oordeel dat de rechthebbenden dezelfde rechten volgens het huidige artikel 12 niet hebben, of hebben zij die nu ook al? Hoewel de regering uiteraard niet op de stoel van de rechter wil noch mag gaan zitten, wordt een duidelijk standpunt harerzijds – aan de hand van jurisprudentie en doctrine – op prijs gesteld.

Is artikel 12, zevende lid, bedoeld om te gelden voor alle omroeporganisaties, zo vragen de leden van de CDA-fractie: dus voor nationale, regionale en lokale omroeporganisaties; omroeporganisaties in binnen- en buitenland? En «legale» zowel als niet «legale» omroeporganisaties? In dit verband herinneren de leden van de CDA-fractie zich de eerdere discussie rond artikel 1, sub e, van de Wet op de naburige rechten. Volgens die wet worden de rechten slechts toegekend aan een omroeporganisatie, gedefinieerd als «een instelling die in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaats vindt, programma's verzorgt en onder haar verantwoordelijkheid doet uitzenden».

Is van deze beperking bewust afgeweken? Of onbewust? Laat de richtlijn al dan niet een soortgelijke beperking als in de Wet op de

naburige rechten toe? Zo ja, waarom is die in het voorgestelde artikellid niet opgenomen? Zo neen, ontstaat er dan geen discongruentie tussen het voorgestelde artikel in de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten? Dit mede gelet op het voorgestelde artikel 26a, laatste lid. Moet de beperking in artikel 1, onder e, van de Wet op de naburige rechten dan misschien op de helling? De leden van de CDA-fractie verzoeken om een duidelijke beantwoording van deze vragen; aan de hand daarvan kunnen zij zich nader beraden over hun stellingname.

Volgens de artikelsgewijze toelichting (artikel 1, onderdeel A) geldt als grondbeginsel van het onderdeel satellietomroep van de richtlijn, dat de toestemming van de rechthebbende voor uitzending door middel van een satelliet van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk verkregen moet worden in de lidstaat waarin de uitzending plaatsvindt. De leden van de VVD-fractie onderschrijven dit uitgangspunt. Zij vragen of er geen aanleiding is voornoemd uitgangspunt meer expliciet in de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten, zoals voorgesteld, te vermelden.

Onderdeel B

De leden van de CDA-fractie constateren dat hier een thans bestaande beperking van het auteursrecht wordt opgeheven. Onder a betreft het in radio- en televisieprogramma's opgenomen werken, die in een andere Lid-Staat van de Europese Unie worden uitgezonden.

Onder b wordt die opheffing van de beperking niet gelimiteerd tot «in een andere Lid-Staat van de EU» per satelliet uitgezonden werken. Waarom niet, zo wensen de leden van de CDA-fractie te vernemen.

De leden van de fractie van D66 willen een aantal vragen stellen over artikel 17a Auteurswet 1912. Voorgesteld wordt een nieuw derde lid toe te voegen aan artikel 17a Auteurswet 1912. Hierin worden de in artikel 17a, eerste lid, opgenomen mogelijkheden van het opleggen van dwanglicenties nader ingeperkt.

Volgens onderdeel a van het nieuwe derde lid zal geen dwanglicentie meer mogelijk zijn voor kabeldoorgifte van omroepprogramma's uit een andere Lid-Staat van de Europese Unie. Zou de wetgever hier niet één stap verder kunnen gaan en de hele dwanglicentiemogelijkheid voor kabeldoorgifte in het eerste eenvoudig schrappen?

Een zelfde vraag kan gesteld worden met betrekking tot de uitsluiting, in onderdeel b van het voorgestelde artikel 17a, derde lid, van de dwanglicentiemogelijkheid van het eerste lid met betrekking tot satelliet-uitzending. Waarom wordt dan niet de hele dwanglicentiemogelijkheid voor omroepuitzendingen in het eerste lid geschrapt? Daarmee zouden dan het hele bestaande eerste lid van artikel 17a en het nieuw voorgestelde derde lid kunnen vervallen.

Tenslotte zou nog overwogen kunnen worden ook het overblijvende tweede lid van artikel 17a behelzende een dwanglicentiemogelijkheid voor de vervaardiging van geluidsdragers, kortom geheel artikel 17a, te schrappen. Ook deze laatste dwanglicentiemogelijkheid is weliswaar in een ver verleden geopend door de Berner Conventie, doch men is het er nu internationaal wel over eens, blijkens de discussies in het Expertencomit  ter bestudering van een mogelijk Protocol bij de Berner Conventie, dat het hier een obsoleete bepaling van deze conventie betreft, die op de nominatie staat om afgeschaft te worden. Ook vooruitlopend hierop kan ons land reeds nu overgaan tot afschaffing van deze beperking op het auteursrecht, die niet is voorgeschreven door de Berner Conventie, doch slechts toegelaten.

Gaarne zouden de leden van de fractie van D66 de reactie van de regering vernemen op de hier gesuggereerde gehele of gedeeltelijke

afschaffing van artikel 17a Auteurswet 1912, dat in zijn 63-jarig bestaan niet één keer is toegepast.

Onderdeel C

Betreffende het voorgestelde nieuwe opschrift van hoofdstuk II van de Auteurswet, erkennen de leden van de CDA-fractie dat hoofdstuk II, te meer na invoering van de nieuw voorgestelde bepalingen, inderdaad niet alleen op «handhaving» maar ook op «uitoefening» betrekking heeft.

Theoretisch is de nu voorgestelde titel dus goed verdedigbaar. Echter, ook hoofdstuk I van de Auteurswet bevat diverse met de nieuw voorgestelde artikelen vergelijkbare bepalingen waarin evenzeer van «uitoefening van het auteursrecht» sprake is, met name de artikelen 16d-16g en artikel 25a.

Is het wenselijker om hetzij (a) deze artikelen over te brengen naar hoofdstuk II, dan wel (b) de oude titel van hoofdstuk II maar te handhaven, dan wel (c) de nieuwe titel te doen luiden: «Nadere» bepalingen omtrent de uitoefening van het auteursrecht, alsmede de handhaving daarvan, en bepalingen van strafrecht». Een en ander klemt te meer, aldus deze leden, indien bepalingen van de aard als voorgesteld in wetsvoorstel 22 600 (reprorecht) (met name de artikelen 16i-17 volgens dat voorstel) alsnog een wettelijke status zouden verkrijgen. Gaat het daar niet ook uitgesproken om «uitoefening» (zo niet mede: «handhaving»)? Zou het overigens (d) niet voor de hand liggen om de «bepalingen van strafrecht» geheel af te splitsen in een nieuw – in elk geval wél duidelijk omlijnbaar – hoofdstuk, mede nu het hoofdstuk II sinds 1912 zo zeer is uitgedijd?

Onderdeel D

Artikel 26a

De leden van de CDA-fractie constateren dat het voorgestelde artikel 26a spreekt over een representatieve rechtspersoon». Zij constateren ook dat het voorstel niet aangeeft voor wie de rechtspersoon representatief dient te zijn. Zij vermoeden: voor de auteurs van de door in radio- en televisieprogramma's opgenomen werken, die per satelliet worden uitgezonden. Is dit juist?

Vervolgens vragen deze leden om welke typen van auteurs het hier gaat. Kan de regering een naar haar inzicht zo volledig mogelijk overzicht geven?

Een volgende vraag van de leden van de CDA-fractie is of zo'n rechtspersoon al bestaat. Is het een vereniging of een stichting? Hoe is de inspraak van de makers geregeld? Hoeveel leden resp. aangeslotenen in binnen- en buitenland telt de vereniging of stichting?

Zowel in bevestigend als in ontkennend geval met betrekking tot het bestaan van evenbedoelde rechtspersoon rijst bij de leden van de CDA-fractie de vraag of en zo ja hoe de regering de representativiteit van een zich aandienende organisatie als bedoeld toetst. Zij vragen om daarbij in te gaan op de in de vorige alinea bedoelde kwantitatieve criteria, en op eventuele verdere criteria.

In dit verband rijst tevens de vraag of een door de ministers aangenomen representativiteit bij betwisting aan rechterlijke toetsing onderhevig is. De regering wordt verzocht de rechtsingangen aan te geven, indien beschikbaar. Gelden hier verjaringstermijnen? Zo ja, welke? Kan een anders luidend rechterlijk oordeel terugwerkende kracht hebben, of is dit uitgesloten? Wat kunnen de gevolgen zijn van een terugwerkende kracht voor inmiddels plaats gevonden hebbende rechtshandelingen, waaronder repartitie?

Bij het voorgestelde derde lid van artikel 26a vragen de leden van de CDA-fractie of de goedkeuring van het reglement door de ministers,

alsmede de verdeling door de meerbedoelde rechtspersoon overeenkomstig dat reglement aan rechterlijke toetsing onderhevig is. Ook hier wordt de regering verzocht de rechtsingangen aan te geven, indien beschikbaar. Wat zijn hier de verjaringstermijnen?

En kan hier sprake zijn van terugwerkende kracht van een andersluidend rechterlijk oordeel? Met welke consequenties?

Volgens het laatste lid is artikel 26a niet van toepassing op omroeporganisaties. Volgens de memorie van toelichting gaat het hier om een overzichtelijk aantal. De leden van de CDA-fractie vragen de regering om met getallen aan te geven, om hoeveel omroepen het hic et nunc zou kunnen gaan, en in de komende 10 jaren zou kunnen gaan, e.e.a. in nationaal en buitennationaal verband.

Wat is, zo vragen de leden van de CDA-fractie, een omroeporganisatie in de zin van artikel 26a, laatste volzin? Zij komen in het wetsvoorstel geen definitie tegen.

Zij verwijzen naar eerdere vragen in dit verslag over dit begrip.

Artikel 26b

De leden van de PvdA-fractie hebben nog enkele vragen over het voorgestelde artikel 26b, waarin partijen worden verplicht de onderhandelingen te goeder trouw te voeren en niet zonder geldige reden te verhinderen of te belemmeren. Voor het begrip te goeder trouw wordt in de memorie van toelichting verwezen naar het begrip «redelijkheid en billijkheid» in het vermogensrecht. Gegeven het feit dat in het (nieuwe) burgerlijk recht het begrip «goede trouw» alleen gebruikt wordt in de zin van niet weten en niet behoeven te weten, zou het geen aanbeveling verdienen om het meer met de richtlijn overeenstemmende begrip «redelijkheid en billijkheid» in de wettekst op te nemen?

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de sanctie is op het overtreden van de regel dat de onderhandelingen volgens de regels van redelijkheid en billijkheid moeten verlopen en dat er niet zonder geldige reden gehindert of belemmert mag worden. Is het de bedoeling dat het uiteindelijke onderhandelingsresultaat nietig wordt als blijkt dat de onderhandelingen niet te goeder trouw gevoerd zijn?

Zou het niet meer voor de hand hebben gelegen om als invulling van artikel 12 van de richtlijn bij blijvende onenigheid een concrete regeling voor te stellen, bijvoorbeeld een gang naar de rechter of een direct beroep op de in artikel 26c Auteurswet resp. 14c Wet naburige rechten genoemde bemiddelaars? De rechter of de bemiddelaars kunnen dan beoordelen welke partij er zonder geldige reden hindert of belemmert of zich onredelijk opstelt en vervolgens naar bevind van zaken oordelen of bindende voorstellen doen, aldus de leden van de PvdA-fractie.

Tenslotte is het deze leden niet duidelijk wie onder «partijen» in de zin van deze artikelen moet worden verstaan. Zijn dat de individuele rechthebbenden en de door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, of de rechtspersoon en de kabelmaatschappij, of zijn zij alle drie bij de onderhandelingen betrokken?

De leden van de CDA-fractie vragen de regering om een helder exposé over de verhouding van dit artikel tot het Burgerlijk Wetboek. Voegt artikel 26b daaraan iets toe, of geldt zonder artikel 26b hetzelfde?

Voor beide gevallen lijkt het de leden van de CDA-fractie nuttig indien de regering uiteen zou zetten wat de uitoefenings- of handhavingsmechanismen zijn bij beweerde niet-nakoming van de in artikel 26b bedoelde normen. Sluit artikel 26c (voorafgaande) toegang tot de rechter uit? Geldt dit ook voor de toegang tot de rechter wegens klachten ex artikel 26b achteraf en tussendoor, of niet?

Welke actie is bij door een der partijen gestelde niet-naleving van artikel 26b mogelijk, eventueel in kort geding?

Kan (door-) onderhandelen te goeder trouw op straffe van een dwangsom bevolen worden? Kan achteraf een beroep op niet-naleving van artikel 26b worden gedaan? Hoe lang? Wat zijn hier de rechts-ingangen en verjaringstermijnen? Welke sancties kan de rechter toepassen?

Geldt – gelet op artikel 26a, laatste lid – artikel 26b wel of niet voor omroeporganisaties? Zo neen, welke praktische consequenties kan dat hebben?

Een nadere toelichting op het begrip «partijen» in het voorgestelde artikel 26b wordt door de leden van de CDA-fractie wenselijk geacht. Wie zijn «partijen» als hier bedoeld precies? Alle individuele rechthebbenden resp. alle individuele doorgevers? Zo ja, wat zijn de consequenties voor een akkoord indien geoordeeld wordt dat ten opzichte van bepaalde partijen niet aan deze eis is voldaan? Zo neen, wie zijn dan «partijen», en wat geldt indien een individuele rechthebbende of doorgever op goede gronden meent dat (ten opzichte van zijn belang) niet te goeder trouw is overlegd, resp. op goede gronden meent dat zijn belangen ernstig zijn veronachtzaamd?

Kan, zo vragen de leden van de CDA-fractie, de regering voorbeelden geven van een eventuele «geldige reden» als bedoeld in artikel 24b? Welke voorbeelden zijn ter sprake geweest bij de voorbereidingen in Brussel? Als geen voorbeelden ter sprake zijn geweest, wat was dan de motivering voor deze uitzondering?

Wat geldt ten opzicht van rechthebbenden resp. gebruikers die niet aan de onderhandelingen hebben deelgenomen? Geldt ten opzicht van zulke «partijen» vóór het op onderhandelen aankomt een openbare oproepingsplicht? Ook of althans ten aanzien van buitenlanders/EU-onderdanen? Ook ten aanzien van buitenlanders/niet-EU-onderdanen? Laat, bij verschil, het Europese resp. het Berner Conventie-recht, zulke verschillen toe?

Het in artikel 12, eerste lid, van de richtlijn geformuleerde uitgangspunt dat de betrokken partijen de onderhandelingen over de toestemming voor de kabeluitgifte te goeder trouw dienen te voeren is vastgelegd in artikel 26b van de Auteurswet 1912 en artikel 14b van de Wet op de naburige rechten.

De leden van de VVD-fractie plaatsen een vraagteken bij deze herbevestiging van het uitgangspunt dat onderhandelende partijen tot elkaar staan in een verhouding die mede door de goede trouw c.q. de redelijkheid en billijkheid wordt bepaald. Voorziet het vermogensrecht (Boek 3 BW) niet reeds in een adequate schakelbepaling terzake?

Artikel 26c

De leden van de CDA-fractie plaatsen vraagtekens bij artikel 26c. Blijkens tekst en toelichting zou de bemiddeling door een of meer bemiddelaars eenzijdig door iedere partij kunnen worden ingeroepen. Volgens de tweede volzin van artikel 26c, eerste lid, moeten de bemiddelaars zodanig geselecteerd worden dat over hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid redelijkerwijs geen twijfel kan bestaan. Maar de selectie lijkt toch eenzijdig te kunnen plaatsvinden. Zien zij dit juist?

De leden van de CDA-fractie vroegen voorts wat men zich bij artikel 26c praktisch moet voorstellen. Stel: één partij roept eenzijdig zo'n bemiddelaar op. Dat kan bijv. een oud-rechter zijn of een oud-minister/jurist, of een Deken van een orde van advocaten, of een oud-advocaat die inmiddels rechter is. En zo zijn er meer mogelijkheden. Hoe onafhankelijk en onpartijdig de betrokkene ook moge lijken, is het niet – zo vragen deze leden – een fundamenteel recht van de andere partij, om die onafhankelijkheid en onpartijdigheid toch gemotiveerd ter discussie te stellen? Zo neen, waarom niet, en hoe verdraagt zich dat tot artikel 6 EVRM en artikel 112 Grondwet? Zo ja, wanneer, hoe en bij welke instantie dient dit punt

dan ter discussie te (kunnen/moeten) worden gesteld? En wat is de positie van de bemiddelaar, hangende zo'n «wrakings-»procedure?

Wat is de rechtskracht van een «betekend» voorstel van een bemiddelaar, indien achteraf desavouering van hun onafhankelijkheid plaats heeft? Of kán dit laatste niet? Ook niet in het licht van EVRM en Grondwet?

De leden van de CDA-fractie tekenen hierbij aan dat zij niet erop uit zijn om op voorhand een nieuwe bemiddelingsrechtsfiguur af te wijzen, maar dat zij problemen hebben om deze figuur constitutioneel-rechtelijk en ook procesmatig-praktisch te «plaatsen». Precedenten kennen zij niet. Zijn die er inderdaad niet? Omdat deze artikel 26b-bemiddelaar wellicht een precedent kan worden voor andere gevallen, hebben zij behoefte aan een duidelijke uiteenzetting over dit onderwerp.

Bij de artikelen 26a-26c wensen de leden van de CDA-fractie te vernemen in welke gevallen van rechtsstrijd over (de interpretatie van) deze artikelen het laatste woord toekomt aan de Hoge Raad, dan wel aan het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen, zulks mede in verband met de hierboven gestelde vragen.

De in artikel 11 van de richtlijn voorziene mogelijkheid van inschakeling van bemiddelaars is uitgewerkt in artikel 26c van de Auteurswet 1912 en artikel 14c van de Wet op de naburige rechten.

De leden van de VVD-fractie spreken hun verwondering uit over deze wettelijke voorziening met betrekking tot de bemiddelaars. Het staat partijen in het contractuele rechtsverkeer immers hoe dan ook ten allen tijde vrij om met onderlinge overeenstemming derden aan te wijzen om als bindend adviseurs en/of arbiters geschillen te beslechten. Voornoemde leden vragen de regering aan te geven of de expliciete wettelijke voorziening enige bijzondere betekenis heeft en of de taakstelling van de bemiddelaars in beginsel moet worden opgevat als die van bindend adviseurs of van arbiters. Hoe wordt in het aantal bemiddelaars voorzien? Hoe dient de impasse tussen partijen te worden doorbroken indien zij – zoals in de praktijk niet ongebruikelijk is – geen overeenstemming kunnen bereiken over hun benoeming c.q. de mate van onafhankelijkheid, onpartijdigheid en deskundigheid van betrokkenen en/of de aan hen voor te leggen vraagstelling? Hoe ziet de regering de procesrechtelijke behandeling in eerste instantie en in geval van bezwaren door een van partijen tegen de voorstellen van de bemiddelaars zijn betekend?

Artikel II

De leden van de CDA-fractie vragen aandacht voor vragen als hierboven onder artikel I gesteld, voor zover het om navenante bepalingen gaat. De regering wordt verzocht om daarbij nauwlettende aandacht te besteden aan eventuele bijzonderheden in verband met de Wet op de naburige rechten in dit verband, zoals met name – naar zij vermoeden – bij het nieuw voorgestelde artikel 32a.

De leden van de fractie van D66 zijn van mening dat de redactie van de toch al zo moeilijk voorgestelde artikelen 47b Auteurswet 1912 en 32a Wet op de naburige rechten enige verduidelijking behoeven. Ten onrechte kan nu de indruk ontstaan dat de voorwaarden a en b alternatief zijn, terwijl cumulatie bedoeld moet zijn. Daarom dient aan het eind van onderdeel a het woord «en» ingevoegd te worden. Onderdeel c behelst twee alternatieven: indien de signalen worden doorgezonden vanuit een grondstation

in Nederland of een Nederlandse omroeporganisatie opdracht tot uitzending heeft gegeven. Dit dient verduidelijkt te worden door beide alternatieven van het woord «hetzij» te voorzien.

De voorzitter van de commissie,
V. A. M. van der Burg

De griffier voor het verslag,
Hommes